אוניברסיטת **בר-אילן**
ביה"ס לעבודה סוציאלית ע"ש לואיס וגבי וייספלד
כתת לימוד במכללה החרדית בירושלים

תאריך עדכון: ספטמבר 2018

שיטות התערבות עם הקבוצה 2

76-316-05

76-316-06

מרצה: ד"ר דניאל ווייסהוט

סוג הקורס: סדנא

שנת לימודים: תשע"ח (2018-2019) **סמסטר**: א'+ב' **היקף שעות**: 2 ש"ש

תאור הקורס

קורס זה עוסק בשיטות התעברות עם הקבוצה. נלמד בו מושגי יסוד ופרקטיקה בפסיכותרפיה קבוצתית ,הקבוצה כשלם ,תהליך תכנון והרכבת קבוצה, יחידת ההנחיה ,קבוצות בקהילה ובחברה ומיומנויות התערבות.

דרכי ההוראה במהלך השיעורים:

- דיונים בכתה על החומר התיאורטי, על בסיס קריאה מוקדמת.
- התנסות חווייתית ב'כאן ועכשיו' להמחשת התכנים התיאורטיים.
- ניתוח סיטואציות קבוצתיות לתרגול החומר הנלמד.
- ניתוח דוחות מקבוצות שבהנחיית הסטודנטים.
- הנחיית עמיתים בכתה.

אתר האינטרנט של הקורס:
http://www.daniel.weishut.com/Michlala.html

פרטים ליצירת קשר עם המרצה:
טלפון: 02.5323428, דוא"ל: daniel@weishut.com

תכנית הוראה מפורטת לכל השיעורים:

מס' השיעור	נושא השיעור	קריאה נדרשת	הערות
1-3	תהליך תכנון והרכבת קבוצה	מאמרים 1-2	+ תרגול בכיתה
4-6	הקבוצה כשלם	מאמרים 3-5	+ תרגול בכיתה
7	יחידת ההנחיה	מאמרים 6-8	+ תרגול בכיתה
8-10	מושגי יסוד בפסיכותרפיה קבוצתית	מאמרים 9-12	+ תרגול בכית
11-12	מיומנויות התערבות בקבוצה	מאמרים 13-16	+ תרגול בכיתה
13-14	קבוצות בקהילה ובחברה	מאמרים 17-19	+ תרגול בכיתה
15-27	פרקטיקה		+ הצגות סטודנטיות

דרישות קדם:

קורס שיטות התערבות עם הקבוצה 1

חובות/דרישות/מטלות הקורס:

- נוכחות חובה (ניתן להעדר עד 3 שיעורים בלבד בכל השנה מסיבה מוצדקת ועם אישור)
- השתתפות פעילה ותרגול בכיתה
- קריאת ביבליוגרפיה חובה
- תרגיל באמצע סמסטר א': תכנון קבוצה
- בוחן בסוף סמסטר א' על החומר התיאורטי והנלמד בכיתה
- הגשת סיכום מפגש קבוצתי והשתתפות בדיון עליו
- מעורבות בהכנת כנס סוף השנה
- עבודה מסכמת בסוף סמסטר ב': סיכום קבוצה

בקורס מתודה ציון עובר בכל אחת מהמטלות = 70.
על מנת לעבור את הקורס, יש לקבל ציון עובר בכל אחת מהמטלות.

את העבודות יש להגיש עד התאריך עליו הודיע המרצה בכיתה.
הגשת עבודה באיחור תפגע בציון.
במקרה הצורך, נתונה בידי המרצה הסמכות לשנות ו/או להוסיף מטלות.

מרכיבי הציון הסופי :

- תרגיל סמסטר א' – 25%
- מבחן סוף סמסטר א' – 25%
- עבודת סוף סמסטר ב' – 40%
- השתתפות פעילה - 10%

ד. ביבליוגרפיה:

<u>הערה</u>: יתכנו שנויים בביבליוגרפיה במהלך שנת הלימודים.

א. <u>תהליך תכנון והרכבת קבוצה</u>

1. וויטקר, ד. (1985) החלטות ומשימות הכרחיות כאשר מתכננים קבוצה ומנחים אותה. מתוך *המקראה להנחיית קבוצות*, בעריכת רוזנוסר, נ. 1997. קריית ביאליק: הוצאת אח, עמ' 313-337.
2. יאלום, א. & לשץ', מ. (2006) *טיפול קבוצתי- תיאוריה ומעשה*. ירושלים: הוצאת מאגנס, עמ' 237-310. קבצים נפרדים: פרק 8, פרק 9, פרק 10.

ב. <u>הקבוצה כשלם</u>

3. בירן, ח. (2015). נקודת מבט: הטיפול הקבוצתי כמרחב להתנסות, מול הטיפול האישי כמרחב להתבוננות. מתוך: עייני להמן, ת. ושי ר., (עורכות) *סיפור קבוצתי – מנחים כותבים על דרכם עם קבוצות*. חיפה: הוצאת אמציה ספרים, עמ' 32-58.
4. Rioch, N.J. (1970). The work of W. Bion on groups, *Psychiatry*, 33, 56-66.

קיים בעברית:

ריוך, נ.ג'. (1970). פרק 5: עבודתו של וילפרד ביון על קבוצות, מתוך רוזנוסר, נ. (עורכת), *המקראה להנחיית קבוצות*. קריית ביאליק: הוצאת אח, עמ' 101-114.

5. Agazarian, Y. & Peters, R. (1992). *Systems-Centered Group Psychotherapy: How to Develop a Working Group.* Paper written for Friends Hospital Series on The Systems-centered approach to Group-as-a-whole therapy.

ג. <u>יחידת ההנחיה</u>

6. Rutan, S. J. & Stone, W. N. (2007). Ch.9. The role of the group therapist. *Psychodynamic Group Psychotherapy*. New York: The Guilford Press, pp. 168-189.

ישנו תרגום לעברית של גרסה ישנה יותר של מאמר זה:

רוטאן, סקוט ג. & סטון, וולטר נ., (2004). פרק 9- *תפקיד התרפיסט הקבוצתי. פסיכותרפיה קבוצתית- גישה פסיכודינאמית- תפקידי המטפל הקבוצתי*. קריית ביאליק: הוצאת אח, עמ' 173- 193.

7. Dick, B., Lessler, K. & Whiteside, Y. (1980). *A developmental framework for co therapy*. *International Journal of Group Psychotherapy, 30*, 273-285.

קיים בעברית:

דיק, ב., לסלר, ק. & וויטסייד, י. (1980), פרק 18: מסגרת התפתחות לטיפול בקו, מתוך רוזנוסר, נ. (עורכת), *המקראה להנחיית קבוצות*. קריית ביאליק: הוצאת אח, עמ' 373-384.

8. Berger, M. (2002). Envy and generosity between co-therapists. *Group*, 26(1), 107-121.

ד. <u>מושגי יסוד בפסיכותרפיה קבוצתית</u>

9. יאלום, א. & לשץ', מ. (2006) *טיפול קבוצתי- תיאוריה ומעשה*, פרק 1: גורמים טיפוליים. ירושלים: הוצאת מאגנס, עמ' 38-21.
10. מרחב, ע. (2015). טיפול קבוצתי בשילוב מסעות אתגריים בשטח: השפעת השינוי בסטינג על מערך היחסים הטיפוליים. *מקבץ*, 20(1), 78-31.
11. טייטל, א. (2015). פרק 4: תהליכי העברה, העברה נגדית והזדהות השלכתית כגרומים אפשריים לכשלים אמפתיים , *מתוך: הכשל האמפתי בטיפול קבוצתי*. תל אביב: הוצאת רסלינג, עמ' 125-142.
12. Billow, R.M. (2010). On resistance. *International Journal of Group Psychotherapy*, 60, 313-346.

ה. מיומנויות התערבות בקבוצה

13. Roberts, J. (1995). Ch. 1. Intervention. In Kennard, D., Roberts, J. & Winter, D. A. (Eds.), *A Work Book of Group-Analytic Intervention.* Routledge, pp. 3-11.

קיים בעברית:

רוברטס, ג'. (2012). פרק 1: התערבויות, מתוך קנארד, ד. רוברטס, ג. ווינטר, א.ד., (עורכים), *התערבויות בטיפול קבוצתי אנליטי – מדריך*. קריית ביאליק: הוצאת אח, עמ' 11-21.

14. בר, ה. הרסט, ל., (2010). פרק 13 : תרחישים מאתגרים , מתוך: *טיפול קבוצתי אנליטי –מפגש מוחות*. קריית ביאליק: הוצאת אח , עמ' 149-162.

15. ראופמן, ר. (2016). "לא מעוקצך": תוקפנות ומגע רגשי בתהליך קבוצתי. *מקבץ*, 21(1), 96-81.

16. ברנשטיין, ש. (2017). "את פתח לו": הנחיית קבוצות של גברים דתיים במסגרת הכשרתם כמטפלים. *מקבץ*, 21(2), 58-49. [בתחתית העמוד]

ו. קבוצות בקהילה ובחברה

17. רוזנוסר, נ. (1997). פרק 20: העבודה הקבוצתית: אמצעי לפיתוח הקהילה. מתוך רוזנוסר, נ. (עורכת), *המקראה להנחיית קבוצות*. קריית ביאליק: הוצאת אח, עמ' 401-424.

18. אנגל, ע. (1991). *קבוצות לעזרה הדדית במתנ"ס ובקהילה*. ירושלים: החברה למתנ"סים, עמ' 7-14.

19. וינברג, ח. & ווייסהוט ד.ג'.נ. (2013) הקבוצה הגדולה: תהליכים דינמיים, השלכות חברתיות וערך טיפולי. *מקבץ*. 18(1), 44-27.

קריאה מומלצת (רשות), לפי סדר א'-ב'

20. בר, ה. הרסט, ל., (2010). פרק 4 : ניהול דינמי מתוך: *טיפול קבוצתי אנליטי –מפגש מוחות*. קריית ביאליק: הוצאת אח, עמ' 55-43.

21. אנגל, ע וגנור, מ. (1997). *צוות משימה*. ירושלים: החברה למתנ"סים. [בספריה]

22. אנגל, ע. ואדרעי, ד. (1997). *מי עדיין מפחד מוועדות*. ירושלים : החברה למתנ"סים - מרכזים קהילתיים בישראל. [בספריה]

23. היקסון, א. (2002). *המדריך לעבודה קבוצתית*. קריית ביאליק: הוצאת אח. [בספריה]

24. שי, ר. (2008). "לעבוד בתוך חלום": עבודה קבוצתית עם ילדים. *מקבץ*, 13(1), 43-27.

25. תודר, מ. & וינברג, ח. (2006). הקבוצה בארץ המראות, *מקבץ*, 11(1), 55-35.

26. Bell, K., Lee, J., Foran, S., Kwong, S. & Christopherson, J. (2010). Is there an "ideal cancer" support group? Key findings from a qualitative study of three groups. *Journal of Psychosocial Oncology*, 28, 432-449.

27. Cohen, M.B., Mullender, A. (2006). The personal in the political: Exploring the group work continuum from individual to social change goals. *Social Work With Groups*, 28, 187-204.

28. Dugo, J. M. & Beck, A. P. (1997). Significance and complexity of early phases in development of the co-therapy relationship. *Group Dynamics: Theory Research and practice*, 1, 294-310.

29. Foulkes, S. H., (1971). The group as matrix of the individual's mental life. In Foulkes, E. and Pines, M. (Eds) (1990). *Selected Papers: Psychoanalysis and Group Analysis*, pp. 223-235.

30. Porter, K. (1994). Principles of group therapeutic technique. In H.S. Bernard & K.R. Mackenzie (Eds.*), Basics of Group Psychotherapy.* New-York: The Guilford Press, pp. 100-122.

31. Spotnitz, H. (1987). Transference and countertransference in group psychotherapy. *Modern Psychoanalysis*, 12, 25-34.